

BRENG IN KAART

CONTACT DESKUNDIGE

GESPREK OUDERS

MAAK INSCHATTING

BESLUIT

Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling bij Sarkon

versie november 2022

Inhoud

1. Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling bij Sarkon	2
<i>Welke vormen van huiselijk geweld/ kindermishandeling zijn er?</i>	2
2. Wat zijn de stappen van de meldcode?	4
<i>Stap 1: In kaart brengen van signalen (stappen zijn niet statisch)</i>	5
<i>Stap 2: Collegiale consultatie en zo nodig raadplegen Veilig Thuis</i>	6
<i>Stap 3: Gesprek met de ouder (en indien mogelijk met het kind)</i>	7
<i>Stap 4: Wegen van het geweld aan de hand van het afwegingskader PO, het afwegingskader Kinderopvang</i>	8
<i>Stap 5: Besluitvorming over het doen van een melding en het inzetten van noodzakelijke hulp</i>	10
3. Wie heeft welke verantwoordelijkheid bij het toepassen van de meldcode?	11
4. Hoe gaat de organisatie om met de vertrouwelijkheid bij het toepassen van de meldcode?	13
5. Wat is Veilig Thuis?	14
6. Wat zijn de gegevens van de professionals binnen de school / IKC?	15
7. Wie zijn de ketenpartners en wat zijn hun contactgegevens?	16
8. Hoe is deze meldcode tot stand gekomen?	17

1. Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling bij Sarkon

De meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling is een stappenplan waarin beschreven staat hoe om te gaan met het signaleren en het melden van huiselijk geweld en kindermishandeling. Het doel van dit stappenplan is om ons, als onderwijs- en kinderopvangorganisatie, te ondersteunen bij het eerder en beter handelen wanneer wij vermoeden dat een iemand thuis mishandeld, verwaarloosd of seksueel misbruikt wordt.

Bij een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling moeten wij verplicht starten met deze meldcode. Heb jij een vermoeden? Pak dit document er dan bij en volg het stap voor stap. De stappen helpen je vanaf het moment van signaleren tot aan het besluit over het al dan niet doen van een melding.

Laten we beginnen bij het begin:

WELKE VORMEN VAN HUISELIJK GEWELD / KINDERMISHANDELING ZIJN ER?

Bij huiselijk geweld gaat het om geweld binnen de huiselijke kring. De term 'huiselijk' geeft aan dat het geweld zich afspeelt in familiale sfeer. Vaak is er sprake van een machtsverschil, waarbij het slachtoffer afhankelijk is van de pleger. Hierbij kun je denken aan ouder-kind relatie, partners of andere familieleden. Er zijn verschillende soorten/vormen huiselijk geweld met ieder zijn eigen impact.

Lichamelijke mishandeling:

- Slaan, stompen, schoppen, opzettelijk laten vallen, verbranden, vergiftigen, verstikken.
- Meisjesbesnijdenis: een ingreep aan de uitwendige geslachtsdelen van een meisje.
- Shaken Baby Syndroom: verzameling van signalen en symptomen die het gevolg zijn van het heftig door elkaar schudden van een baby.
- Syndroom van Münchhausen by Proxy: een volwassene die bij een kind ziekteverschijnselen nabootst, verergert, veroorzaakt en/of verzint.

Emotionele of geestelijke mishandeling:

- Het toebrengen van schade aan de emotionele- en/of persoonlijkheidsontwikkeling van het kind.
- Het bedreigen of uitschelden van een kind als een systematisch patroon van kleineren en denigreren
 - Het kind tot zondebok maken
 - Het belasten van een kind met een te grote verantwoordelijkheid
 - Eisen stellen waaraan een kind niet kan voldoen
 - Het blootstellen van een kind aan extreem, onberekenbaar of ongepast gedrag
 - Het opsluiten of vastbinden van het kind als middel van straf of controle
 - Het kind is getuige van het geweld in het gezin.

Lichamelijke verwaarlozing:

- Het kind onthouden wat het voor zijn of haar lichamelijke gezondheid en ontwikkeling nodig heeft.
- Ouders/ verzorgers zijn niet in staat of bereid tot het verschaffen van minimale zorg ten aanzien van de lichamelijke behoeften zoals: geschikt eten geven, schone en aan de weersomstandigheden aangepaste passende kleding, geschikt onderdak, geschikte medische, tandheelkundige en geestelijke gezondheidszorg, voldoende hygiëne, voldoende toezicht

Emotionele of geestelijke verwaarlozing:

- Het kind onthouden wat het voor zijn of haar geestelijke gezondheid en ontwikkeling nodig heeft.
- Niet zorgen voor voldoende aandacht, respect, genegenheid, liefde en contact
- Niet zorgen voor voldoende ruimte voor toenemende autonomie.
- Niet zorgen voor regelmatige schoolgang.

Seksueel misbruik:

- Seksueel contact met een kind hebben of pogen te hebben, ter bevrediging van de seksuele gevoelens van de ouder/ verzorger, en/of uit geldelijk gewin.
- Pornografisch materiaal laten zien
- Penetratie door vingers, voorwerpen of penis
- Aanranding en uitbuiting of het toestaan hiervan waarbij genitaal contact plaatsvindt
- Aanranding en uitbuiting of het toestaan hiervan waarbij geen genitaal contact plaatsvindt (ongepast kussen, strelen van borsten)

Overige vormen van huiselijk geweld:

- Ouderenmishandeling;
- Eergerelateerd geweld zoals eerwraak, vrouwelijke genitale verminking ('vrouwenbesnijdenis') of huwelijksdwang;
- Partnergeweld en ex-partnergeweld in alle verschijningsvormen, ook psychische mishandeling en stalking.

Klik hier voor meer info over de vormen van huiselijk geweld / kindermishandeling

2. Wat zijn de stappen van de meldcode?

Onderstaand figuur is het **afwegingskader**, uitgewerkt voor het onderwijs, inclusief leerplicht en RMC. Het laat de vijf stappen uit de **Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling** zien. Ter ondersteuning van de beslissingen in stap 5 is in stappen 4 en 5 een afwegingskader toegevoegd.

Afwegingskader: onderdeel van de meldcode

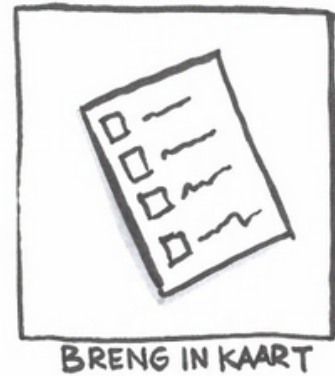
In Stap 5 worden twee beslissingen genomen: het beslissen of een melding bij Veilig Thuis noodzakelijk is en, vervolgens het beslissen of het zelf bieden of organiseren van hulp mogelijk is. Het is van belang dat in stap 5 beide beslissingen en in de genoemde volgorde worden genomen.

Alle stappen in dit protocol worden gevolgd. Het is ook mogelijk stappen te herhalen als de situatie daarom vraagt. Per casus zal bekeken worden of de school het noodzakelijk acht andere externe partijen in te schakelen. Voor de professional blijft het altijd belangrijk uit te gaan van de eigen deskundigheid. De professional heeft immers kennis van de ontwikkeling van kinderen en is bij uitstek degene die afwijkend gedrag kan signaleren. Vertrouw dus op eigen professionele kennis, ervaring en intuïtie en die van anderen binnen de organisatie.

STAP 1: IN KAART BRENGEN VAN SIGNALLEN

(de stappen zijn overigens niet statisch)

- Beschrijf wat je ziet en hoort
- Kijk ook naar de risico- en beschermende factoren (alles wat van invloed is op het welzijn en de gezondheid van het kind)
- Beschrijf de signalen objectief
- Trek niet te snel conclusies en ga niet interpreteren
- Wees voorzichtig. Het zien van signalen hoeft nog niet te betekenen dat er ook werkelijk sprake is van kindermishandeling of huiselijk geweld!
- Belangrijk: wijzen de signalen overduidelijk op een acuut onveilige situatie? Neem dan direct contact op met AMK of politie, nog voor stap 2!

Vroegsignalering: signalen die duiden op een zorgelijke of mogelijk bedreigde ontwikkeling. Het gaat om signalen die de beroepskracht bij het kind of in de interactie tussen ouder en kind waarneemt.

Bij het signaleren van huiselijk geweld of kindermishandeling kan gebruik worden gemaakt van de **signalenlijsten**:

Check het kinddossier, zijn er al andere signalen bekend?

Wat zijn de observaties van collega's / van anderen

Doe een broertjes-/zusjescheck: heeft het kind broertjes en/ of zusjes op school?

Contact ouders: In gesprek gaan met de ouder tijdens haal- en brengmomenten, tijdens een (regulier) voortgangsgesprek of op een ander gepland moment. Hierbij gaat het vooral om het benoemen van feitelijkheden en zaken die opvallen. Daarnaast kan het kind in de groep geobserveerd worden alsook de ouder met het kind tijdens contactmomenten.

STAP 2: COLLEGIALE CONSULTATIE EN ZO NODIG RAADPLEGEN VEILIG THUIS

- Overleg met een (deskundig) collega (aandachtsfunctionaris, intern begeleider, directie) en eventueel (anoniem) raadplegen van Veilig Thuis (is een sparringpartner), het advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling of een deskundige op het gebied van letselduiding (via Veilig Thuis)

- Bij signalen die wijzen op acuut en zodanig ernstig geweld dat de leerling, een gezinslid, die van jezelf of die van een ander daartegen onmiddellijk moet worden beschermd, deel deze dan direct met de aandachtsfunctionaris en directie ongeacht de situatie en zonder dat de signalen zijn besproken met de ouder(s)/verzorger(s). Er zal dan door de aandachtsfunctionaris of directie direct contact opgenomen worden met Veilig Thuis.

Ook kan er gemeld worden zonder de signalen zijn besproken met de ouder(s)/verzorger(s) als je goede redenen hebt om te veronderstellen dat de ouder door dit gesprek het contact met je zal verbreken en de school zal verlaten.

- Bij een 'niet pluis gevoel' leerling melden in de verwijsindex **Multisignaal**. Dit melden aan betrokkene(n), mits dit de veiligheid van het kind niet in gevaar brengt. Bij een 'match' in de verwijsindex, contact opnemen met andere instantie. Beroepskracht gaat in overleg met aandachtsfunctionaris /vertrouwenscontactpersoon, evt. directie.

Beroepskracht legt in het leerlingdossier en in Esis de volgende gegevens vast:

- datum, plaats, situatie en overige aanwezigen
- signalen die duidelijk maken welke zorgen je ziet, hoort of ruikt.
- signalen die een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling bevestigen of ontkrachten.
- contacten over deze signalen
- stappen die worden gezet
- besluiten die worden genomen
- vervolg aantekeningen over het verloop

STAP 3: GESPREK MET DE OUDER (EN INDIEN MOGELIJK MET HET KIND)

- Zorg wordt gedeeld met ouder(s)/verzorger(s) mits dit de veiligheid van het kind niet direct in gevaar brengt. Wanneer mogelijk wordt er een gesprek met het kind gevoerd

Beroepskracht legt in het leerlingdossier en in Esis de volgende gegevens vast:

- datum, plaats, situatie en overige aanwezigen
- signalen die duidelijk maken welke zorgen je ziet, hoort of ruikt.
- signalen die een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling bevestigen of ontkrachten.
- contacten over deze signalen
- stappen die worden gezet
- besluiten die worden genomen
- vervolg aantekeningen over het verloop

STAP 4: WEGEN VAN HET GEWELD AAN DE HAND VAN HET AFWEGINGSKADER PO HET AFWEGINGSKADER KINDEROPVANG

Bij twijfel altijd Veilig Thuis raadplegen.

Het volgende wordt afgewogen: Is melden noodzakelijk?

Het melden van mogelijk kindermishandeling en/of huiselijk geweld is een professionele norm en als zodanig noodzakelijk:

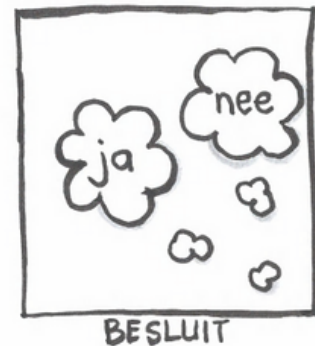
1. In ALLE gevallen van acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid.
2. In alle ANDERE gevallen waarin de beroepskracht meent dat hij, gelet op zijn competenties, zijn verantwoordelijkheden en zijn professionele grenzen, in onvoldoende mate effectieve hulp kan bieden of kan organiseren bij (risico's op) huiselijk geweld en/of kindermishandeling.
3. Wanneer een beroepskracht die hulp biedt of organiseert om betrokkenen te beschermen tegen het risico op huiselijk geweld en/of kindermishandeling constateert dat de onveiligheid niet stopt of zich herhaalt.
4. Is hulpverlening (ook) mogelijk? Hulp verlenen is mogelijk als:
 - de professional in staat is om passende hulp te bieden of te organiseren;
 - de betrokkenen meewerken aan de geboden of georganiseerde hulp;
 - de hulp leidt tot duurzame veiligheid.

Beroepskracht legt in het leerlingdossier en in Esis de volgende gegevens vast:

- datum, plaats, situatie en overige aanwezigen
- signalen die duidelijk maken welke zorgen je ziet, hoort of ruikt.
- signalen die een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling bevestigen of ontkrachten.
- contacten over deze signalen
- stappen die worden gezet
- besluiten die worden genomen
- vervolg aantekeningen over het verloop

STAP 5: BESLISSEN OVER HET DOEN VAN EEN MELDING EN HET INZETTEN VAN NOODZAKELIJKE HULP

- Naar aanleiding van het afwegingskader wordt de actie melding bij Veilig Thuis uitgevoerd en de hulpverlening georganiseerd. De actie wordt uitgevoerd in overleg met/door de aandachtsfunctionaris en(/of) de leidinggevende.

Beroepskracht legt in het leerlingdossier en in Esis de volgende gegevens vast:

- datum, plaats, situatie en overige aanwezigen
- signalen die duidelijk maken welke zorgen je ziet, hoort of ruikt.
- signalen die een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling bevestigen of ontkrachten.
- contacten over deze signalen
- stappen die worden gezet
- besluiten die worden genomen
- vervolg aantekeningen over het verloop

Uitwerking van de vijf afwegingsvragen en beslissingen in stappen 4 en 5 van de meldcode voor het Onderwijs en Leerplicht

1. Vermoeden wegen

Ik heb de stappen 1 t/m 3 van de Meldcode doorlopen en

A: op basis van deze doorlopen stappen is er geen actie nodig: dossier vastleggen en sluiten

B: ik heb een sterk vermoeden van huiselijk geweld en/of kindermishandeling

Het bevoegd gezag van mijn school is op de hoogte

(in geval het vermoeden door schoolmedewerker wordt geconstateerd). Ga verder naar afweging 2.

2. Veiligheid

Op basis van de stappen 1 t/m 4 van de Meldcode schatten wij als school (functionarissen en bevoegd gezag)/leerplicht in dat er sprake is van acute en/of structurele onveiligheid:

A: NEE -> ga verder naar afweging 3

B: JA of twijfel -> direct (telefonisch) (anoniem) melding doen bij Veilig Thuis.

De afwegingen hierna worden met Veilig Thuis doorlopen.

3. Hulp

Ben ik, of iemand anders in mijn school¹ of een ketenpartner² /ben ik als leerplichtambtenaar in staat om effectieve hulp te bieden of te organiseren en kan de dreiging voor mogelijk huiselijk geweld of kindermishandeling afgewend worden?

A: NEE -> melden bij Veilig Thuis, die binnen 5 werkdagen een besluit neemt en terugkoppelt naar de melder

B: JA -> ga verder met afweging 4

4. Hulp

Aanvaarden de betrokkenen de hulp zoals in afweging 3 is georganiseerd en zijn zij bereid zich actief in te zetten?

A: NEE -> melden bij Veilig Thuis

B: JA -> hulp in gang zetten, termijn afspreken waarop effect meetbaar of merkbaar moet zijn.

Zo concreet mogelijk maken en documenteren. Spreek af wie welke rol heeft en benoem casemanager. Spreek af welke taken alle betrokkenen en specifiek de casemanager heeft, zodat de verwachtingen voor iedereen helder zijn.

Leg vast, voer uit en ga verder met afweging 5.

5. Resultaat

Leidt de hulp binnen de afgesproken termijn tot de afgesproken resultaten ten aanzien van de veiligheid, het welzijn en/of het herstel van de direct betrokkenen?

A: NEE -> melden bij Veilig Thuis

B: JA -> hulp afsluiten met vastgelegde afspraken over het monitoren³ van de veiligheid van alle betrokkenen.

¹ Hierbij valt te denken aan functionarissen uit de 2e lijnsondersteuning in de school, altijd onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag (dus geen docenten, wel een zorgcoördinator, een vertrouwenspersoon, een orthopedagoog, een schoolpsycholoog, een intern begeleider, een schoolmaatschappelijk werker,)

² Betrokken functionarissen vanuit de gemeente. Per gemeente verschillend; hierbij valt te denken aan de leerplichtambtenaar of een medewerker van een buurt- of wijkteam dat betrokken is bij de school of een medewerker van de GGD/Jeugdgezondheidszorg.

³ Aanbeveling: spreek een nazorgtraject af. Leg termijnen en verwachtingen vast.

3. Wie heeft welke verantwoordelijkheid bij het toepassen van de meldcode?

Bij het toepassen van de meldcode wordt onderscheid gemaakt tussen drie verschillende rollen:

1. Medewerkers met een signaleringsverantwoordelijkheid

Deze medewerkers hebben uitsluitend een signalerende verantwoordelijkheid. Hierbij hoort dat zij de signalen die hen opvallen delen met de

Medewerkers met een signaleringsverantwoordelijkheid zijn:

- *ondersteunend personeel*
- *klassenassistent/ onderwijsassistent/ leerkrachtondersteuner/ pedagogisch medewerker*
- *medewerker tussen- en buitenschoolse opvang*

2. Medewerkers met een signalerings- en bespreekverantwoordelijkheid

Deze medewerkers gaan in gesprek met de betrokkenen en over de zorgen die er zijn door de signalen die worden opgemerkt, concreet en transparant te benoemen. Alle signalen worden verzameld waardoor er in beeld komt welke zorgen er zijn en of ze gegrond zijn. De beroepskracht vraagt de aanwezige aandachtsfunctionaris om te helpen bij het onderbouwen van de zorgen.

Medewerkers met een signalerings- en bespreekverantwoordelijkheid zijn:

- *leraren*
- *leraarondersteuners met groepsverantwoordelijkheid*
- *pedagogisch medewerker i.s.m. Pedagogisch coach of clustermanager*

3. Medewerkers met een signalerings-, bespreek- en handelings verantwoordelijkheid

Schoolleider / directeur IKC

De schoolleider / directeur IKC is eindverantwoordelijk voor de veiligheid op school. Hij /zij is procesmatig betrokken bij het afwegingskader en neemt samen met de aandachtsfunctionaris gedurende het hele proces (met name bij stap 5) de beslissing.

Aandachtsfunctionaris

De aandachtsfunctionaris heeft een adviserende rol met betrekking tot het implementeren van de meldcode. Hij of zij zorgt ervoor dat de meldcode bij alle medewerkers bekend is en houdt toezicht op de daadwerkelijk toepassing ervan.

Daarnaast heeft de aandachtsfunctionaris een coördinerende rol bij de uitvoering van de stappen van de meldcode. Binnen Sarkon is het wenselijk dat de interne begeleiders / pedagogische coaches in kinderopvang tevens aandachtsfunctionaris zijn. De voorkeur gaat uit naar twee aandachtsfunctionarissen per school. In de drive 'Meldcode' is een profielomschrijving te vinden.

3. Medewerkers met een signalerings-, bespreek- en handelings verantwoordelijkheid

Vervolg van pagina 11

Leraren, pedagogisch medewerkers, leraarondersteuners en onderwijsassistenten

Deze medewerkers passen bij vermoedens van huiselijk geweld / kinderopvang de meldcode toe. Zij hebben hierbij een signalerende functie en zorgen dat dossiers actueel zijn. Zij overleggen met bij stap 2 met de aandachtsfunctionaris. Verantwoording ligt vooral bij stap 1 en 2 van de meldcode.

Onderwijs ondersteunend personeel

Zij hebben hierbij een signalerende functie. Bij vermoedens van huiselijk geweld overleggen zij vanaf stap 1 met de aandachtsfunctionaris. Zij stemmen samen af met wie deze medewerkers de meldcode gaat doorlopen.

Medewerker orthoteam

Medewerkers van het orthoteam hebben tijdens observaties en onderzoeken een signalerende functie. Zij passen de meldcode toe. De aandachtsfunctionaris kan advies inwinnen bij de medewerkers van het orthoteam. Tevens kunnen zij, indien gewenst, een extra observatie uitvoeren.

Pedagogisch coach kinderopvang

Na overleg met clustermanager kinderopvang en/ of aandachtsfunctionaris kinderopvang

4. Hoe gaat de organisatie om met de vertrouwelijkheid bij het toepassen van de meldcode?

Binnen Sarkon hanteren we de privacyregeling van de Algemene Wet Persoonsbescherming. **Klik hier voor de privacyregeling van Sarkon.**

De privacyregeling met betrekking tot vertrouwelijkheid van informatie komt in uitzonderlijke situaties te vervallen, indien de directe veiligheid van de leerling / ouder of medewerker in gevaar komt of de rol van de melder niet inwisselbaar is. Dit besluit wordt genomen door de schoolleider / directeur IKC na overleg met de aandachtsfunctionaris. In dat geval legt de schoolleider / directeur IKC of aandachtsfunctionaris schriftelijk vast waarom van de privacyregeling wordt afgeweken en voegt dit toe aan het dossier. Het niet melden ontslaat een medewerker niet van de verantwoordelijkheid om te kijken wie deze rol wel op zich kan nemen of in een uiterste geval (wanneer mogelijk) anoniem te melden.

5. Wat is Veilig thuis?

Veilig Thuis is er voor iedereen die te maken heeft met huiselijk geweld. Voor kinderen, jongeren, volwassenen en ouderen. Voor als je zelf betrokken bent, of iemand uit je omgeving dat is. Elke regio heeft zijn eigen Veilig Thuisorganisatie.

Veilig Thuis geeft advies en biedt ondersteuning, zowel aan slachtoffers, plegers, omstanders als professionals. Veilig Thuis doorbreekt onveilige situaties, zorgt voor afstemming tussen samenwerkingspartners en zet mensen in beweging.

Veilig Thuis biedt perspectief op een betere situatie waardoor mensen weer toekomst hebben.

Meer info en contact met Veilig Thuis: **www.veiligthuis.nl** - 0800-2000

6. De gegevens van de professionals binnen de school / IKC

De scholen / IKC's plaatsen op hun website de gegevens van de professionals binnen de Sarkon-locatie en wanneer zij beschikbaar zijn. **Klik hier voor de websites van de Sarkonscholen.**

Als (één van de) aandachtsfunctionaris(sen) niet beschikbaar is (door langdurige afwezigheid of een acute situatie), neemt een medewerker of schoolleider / directeur IKC contact op met een aandachtsfunctionaris van een nabij gelegen Sarkonschool.

7. Onze ketenpartners en hun contactgegevens

Veilig thuis

School maatschappelijk werk Mee & De Wering

Raad van kinderscherming

Team jeugd sociale wijkteams gemeenten:

Den Helder

Hollands Kroon

Schagen

Texel

Leerplichtconsulent gemeenten:

Den Helder / Texel (Leren in de Kop)

Hollands Kroon

Schagen

GGD

GGD voor kinderopvang

GGD voor primair onderwijs

Wijkagenten Politie Noord-Holland-Noord (per gemeente)

Den Helder

Hollands Kroon

Schagen

Texel

8. Totstandkoming van de meldcode

Deze meldcode is totstandgekomen door het raadplegen van onderstaande documenten:

- Boink (2018) **Protocol kindermishandeling grensoverschrijdend gedrag voor de kinderopvang**. www.boink.nl
- Rijksoverheid (2022) **Wat is kindermishandeling?** www.rijksoverheid.nl
- PO-raad (2022) **Afwegingskader huiselijk geweld (onderdeel van de Meldcode Kindermishandeling)**. www.poraad.nl

oktober 2022

BRENG IN KAART

CONTACT DESKUNDIGE

GESPREK OUDERS

MAAK INSCHATTING

BESLUIT